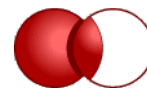

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 007-03, 031-02/06

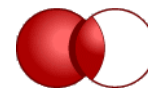
**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31.12.2005. godine**

“VODOVOD” društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar

Sarajevo, svibanj 2006. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

GRADSKOM VIJEĆU MOSTAR
UPRAVI »VODOVOD« d.o.o. MOSTAR

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju Bilansa stanja «Vodovod» društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar na dan 31.12.2005. godine, te s njim povezanog Bilansa uspjeha, Izvješća o novčanim tijekovima i Izvješća o promjenama u kapitalu, prikazanih na stranicama od 1-6. Odgovornost za ova izvješća snosi Uprava «Vodovod» d.o.o. Mostar. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na temelju ovlasti sukladno sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH ("Službene novine FBiH", br.48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila procjenu primjenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu ukupnog prikaza finansijskih izvješća. Vjerujemo da nam obavljena revizija daje razumnu osnovu za naše mišljenje.
3. Provedena revizija godišnjih izvješća «Vodovod» društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar, je pokazala da Preduzeće nije riješilo probleme iz prošle godine, tako da se i dalje ponavljaju nepravilnosti. Ti problemi su dijelom prouzrokovani i uticajima iz okruženja, a svode se na:
 - Nije imenovan Upravni odbor i Nadzorni odbor tako da se upravljanje i rukovođenje i dalje odvija bez nadzora osnivača, a posljedica navedenog je ta da se poslovanje ne odvija po usvojenim planovima i bez planskih okvira i strateških ciljeva kako smo to naveli pod točkom 5.1.
 - Porezi i doprinosi na plaće se i dalje uplaćuju na iznos minimalne plaće u RJ 1 i ako se isplate vrše u stvarnim (većim) iznosima tako ukupno neuplaćeni porezi i doprinosi na plaće iznose 7.134.372 KM, porezi na proizvode i usluge se uplaćuju samo na naplaćenu realizaciju tako da ukupno neuplaćeni porezi iznose 183.298 KM kako smo naveli pod točkom 5.5.
 - I dalje je izražena velika nelikvidnost zbog velikih obveza i tražbina. Dobavljačima se neizmiruju obveze što je posebno izraženo u RJ. 2 za obveze prema Elektrodistribuciji u iznosu od 5.895.682 KM. Tražbine se slabo naplaćuju i iznose ukupno 11.832.189 KM, a samo naplata od malog broja pravnih lica bi mogla riješiti glavninu nagomilanih tražbina što po našoj procjeni nakon uvida u dokumentaciju, a kako smo to naveli u nalazima u poglavlju tražbine bi iznosilo preko 50% iskazanih tražbina kako smo to naveli pod točkom 5.6.

- Nisu isknjiženi stanovi po preporuci iz prethodne revizije, jer nedostaje samo odluka nadležnog organa kako bi se to moglo provesti kako smo to naveli pod točkom 5.7.
 - Zakon o javnim nabavkama koje su izvršene iz vlastitih sredstava nije poštivan u potpunosti jer je ugovarana drugačija cijena u odnosu na ponudenu, a istovremeno su sklapani anexi ugovora suprotno članu 46. Zakona o javnim nabavkama, a kako smo to naveli pod točkom 5.7.
4. Po našem mišljenju, zbog efekta usklađivanja finansijskih izvješća o činjenicama koje su navedene u prethodnom stavu i činjenice da su iste postojale i u prošloj reviziji, **financijska izvješća ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja «Vodovod» društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar**, u svim značajnim segmentima za godinu koja završava sa 31.12.2005. godine.

Zamjenik Generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. ecc.

Generalni revizor

Mr.sc. Ibrahim Okanović dipl. ecc.

BILANCA USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2005.GODINE

OPIS	2005.god.	2004.god.
Prihodi od prodaje	8.879.692	8.160.153
Troškovi prodaje	(8.746.680)	(9.184.042)
Dobit/Gubitak iz redovne djelatnosti	133.012	(1.023.889)
Prihodi od kamata	298	188
Kursne razlike (neto)	(12.228)	1.679.538
Rashodi od kamata	(13.303)	(18.770)
Dobit/Gubitak iz finansijskih aktivnosti	(25.233)	1.660.956
Ostali prihodi	1.648.425	1.059.312
Ostali rashodi	(1.696.783)	(1.671.561)
Gubitak iz ostalih aktivnosti	(48.358)	(612.249)
Dobit poslovne godine	59.421	24.818

BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2005.GODINE

	31.12.2005.	31.12.2004.
DUGOROČNA IMOVINA:	29.140.281	23.657.711
Ostala nematerijalna sredstva	442.007	433.775
Nekretnine, postrojenja i oprema	19.030.355	17.187.764
Investicije u toku	9.453.308	5.821.561
Ulaganja	127.115	127.115
Ostala dugoročna razgraničenja	87.496	87.496
KRATKOROČNA IMOVINA:	14.469.383	14.500.023
Zalihe	2.487.390	3.821.572
Ostale kratkoročne tražbine	517.082	585.590
Tražbine od kupaca	11.240.749	9.763.865
Kratkoročna razgraničenja	74.358	13.823
Novac u banci i blagajni	149.804	315.173
UKUPNO AKTIVA:	43.609.664	38.157.734
Vanbilančna evidencija	3.993.095	3.993.095
KAPITAL:	6.320.084	6.260.663
Državni kapital	10.854.752	10.854.752
Akumulirani gubitak	4.534.668	4.594.089
DUGOROČNE OBAVEZE:	21.891.270	18.013.000
Kredit u zemlji	21.133.790	15.200.180
Ostale dugoročne obveze	55.767	7.862
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	701.713	2.804.958
KRATKOROČNE OBVEZE	15.398.310	13.884.071
Ostali dobavljači	6.340.043	6.818.002
Porezi	7.317.670	5.994.459
Druge obaveze	180.981	337.797
Kratk.razgr.i rezervisanja	1.559.616	733.813
UKUPNO PASIVA:	43.609.664	38.157.734
Vanbilančna evidencija	3.993.095	3.993.095

IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA NA DAN 31.12.2005.GODINE

Opis		31.12.2005.
Gotovinski tijek iz poslovnih aktivnosti:		
Neto dobit	X	59.421
Amortizacija /vrijednost usklađivanja materijalne imovine		993.141
Rashodi (prihodi)od otuđenja materijalnih sredstava		(27.512)
Ostala usklađivanja za negotovinske stavke i tijekove koji se odnose na ulagačke i financijske aktivnosti		
SVEGA	X 1	965.629
Smanjenje zaliha		1.334.182
Povećanje tražbina		(1.408.376)
Povećanje unaprijed plaćenih troškova		(60.535)
Smanjenje obveza prema dobavljačima		(477.959)
Povećanje ostalih obveza		1.166.395
Smanjenje odloženih prihoda		(1.277.442)
SVEGA	X 2	(723.785)
A. Neto gotovina dobijena od poslovnih aktivnosti	(X+X1+X2)	301.315
Gotovinski tijek od ulagačkih aktivnosti:		
Nabavka nematerijalnih sredstava		(70.929)
Nabavka materijalnih sredstava		(6.377.270)
B. Neto gotovina korištena u ulagačkim aktivnostima		(6.448.199)
Gotovinski tijek od financijskih aktivnosti:		
Primljena pozajmljena sredstva		5.981.515
C. Neto gotovina korištena u financijskim aktivnostima		5.981.515
Neto smanjenje gotovine na računu i u blagajni	(A+B+C)	(165.369)
Početno stanje gotovine na računu i u blagajni		315.173
Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni		149.804
Neto smanjenje gotovine na računu i u blagajni		(165.369)

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA 2005.GODINU

OPIS	UPISANI KAPITAL	AKUMULIRANI DOBITAK (GUBITAK)	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2003.godine	10.854.752	-4.618.907	6.235.845
Izdavanje dionica i ostala povećanja vlasničkog kapitala			
Raspored dobitka (gubitka)		24.818	24.818
Stanje na dan 31.12.2003.godine	10.854.752	-4.594.089	6.260.663
Izdavanje dionica i ostala povećanja vlasničkog kapitala			
Neto dobit razdoblja		59.421	59.421
Neto gubitak razdoblja			
Raspored dobiti/dobitka			
Raspored gubitka			
Ostala smanjenja vlasničkog kapitala			
Stanje na dan 31.12.2004.godine	10.854.752	-4.534.668	6.320.084

IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA «VODOVOD» društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar

1. Uvod

«Vodovod» društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar, u daljem tekstu Poduzeće, je izvršilo zadnje usklađenje temeljem odluke Gradskog vijeća Grada Mostara Rješenjem županijskog-kantonalnog suda u Mostaru broj: UV-2156/04 od 14.07.2004. godine.

Poduzeće je u 100% vlasništvu Grada Mostara, koji je osnivač i jedini vlasnik Poduzeća.

Osnovna djelatnost kojom se Poduzeće bavi je:

- Snabdijevanje grada pitkom vodom,
- Odvođenje oborinskih i otpadnih voda,
- Održavanje, gradnja i projektovanje vodovodnih i kanizacionih objekata.

Poduzeće i dalje sastavlja jedinstvena finacijska izvješća, koja u biti predstavljaju zbir dvije odvojene cjeline, a suštinsko ujedinjenje se ni do danas nije desilo.

Na dan 31.12.2005. godine u Poduzeću je bilo 242 uposlana.

Sjedište Poduzeća je u Mostaru u ulici Mile Budaka br. 106.

2. Rezime

U tijeku revizije smo se uvjerali da u odnosu na prošlu reviziju u upravljanju, rukovođenju i funkcioniranju Poduzeća nisu učinjeni pomaci koji bi otklonili probleme za koje smo dali preporuke u prethodnoj reviziji. I dalje su ostale iste nepravilnosti koje se ogledaju u slijedećem:

- Upravljanje i rukovođenje se odvija bez nadzora osnivača, jer ne postoji imenovan Upravni odbor i Nadzorni odbor, a poslovanje se odvija bez usvojenih planova iz razloga što isti nisu usvojeni od nadležnih organa tako da se poslovanje odvija bez planskih okvira i strateških ciljeva.
- Na plaće se i dalje u RJ 1 uplaćuju porezi i doprinosi na iznos minimalne plaće i ako se isplate vrše u stvarnim (većim) iznosima, a porezi na usluge se uplaćuju samo na naplaćenu realizaciju.
- Obveze i tražbine su jako velike što dovodi do nelikvidnosti u Poduzeću. Dobavljačima se neizmireju obveze što je posebno izraženo u RJ. 2 za obveze prema Elektrodistribuciji, tražbine se slabo naplaćuju, a samo naplata od malog broja pravnih lica bi mogla riješiti glavninu nagomilanih tražbina što po našoj procjeni nakon uvida u dokumentaciju, a kako smo to naveli u nalazima u poglavlju tražbine bi iznosilo preko 50% iskazanih tražbina. Nije riješeno pitanje utuživanja tražbine od Hercegovina osiguranja po našoj preporuci i može doći do zastare kao i za dosta drugih tražbina koje nisu naplaćene.
- Nije riješeno pitanje isknjižavanja stanova po preporuci iz prethodne revizije i ako tu nebi trebalo da postoje smetnje jer nedostaje samo odluka nadležnog organa kako bi se to moglo provesti.
- Zakon o javnim nabavkama i ako se radi o relativno malom iznosu ukupno izvršenih nabavki iz vlastitih sredstava nije poštivan u potpunosti, jer smo metodom uzorka uočili slučaj kada ponuđač nudi jednu cijenu, a ugovara se druga cijena sa istim. Također su sklapani anexi ugovora suprotno članu 46. Zakona o javnim nabavkama gdje je propisano da se kod provođenja nabavki putem konkurentskog zahtjeva može ponuditi samo jedna cijena koja se nakon dostavljanja ponude ne može mijenjati i isto tako o ponudenoj cijeni se u tom slučaju ne pregovara.

3. Cilj i obim revizije

Cilj ove revizije je da se ocjeni adekvatnost poduzetih mjera od strane uprave Poduzeća u provođenju postavljenih ciljeva, pouzdanost računovodstvenih evidencija kao i usuglašenost finacijskih transakcija sa

propisima. Također je naš cilj da se na temelju izvršenog uvida, izrazi mišljenja o tome da li su financijska izvješća realno i objektivno prezentirala položaj i poslovanje Poduzeća zainteresiranim korisnicima.

U ovoj reviziji, nisu obuhvaćena sva područja djelovanja Poduzeća u kojima mogu nastati pogreške. Izvršili smo reviziju prihoda, tražbina, obveza, rashoda, stalnih sredstava, nabavke putem tendera i evidenciju dobivenih donacija.

Ograničili smo vremenski okvir naše revizije na 2005. godinu. Oblastima kao što su planiranje i iskazivanje rezultata poslovanja, načinu na koji je vršen odabir najpovoljnijih ponuđača i kontrola nad pojedinim vrstama troškova i imovine data je veća značajnost.

4. Osvrt na prethodnu reviziju

Po preporukama iz prethodne revizije uprava i organi upravljanja nisu riješili niti jedan problem koji je i prije postojao. Sve iste nepravilnosti su i dalje ostale i pojavile su se i nove koje se ogledaju u nepotpunom poštivanju propisane procedure Zakona o javnim nabavkama. Metodom uzorka smo se uvjerali da postoje slučajevi kada su ponuđene jedne cijene a sklapani ugovori po drugim cijenama. Isto tako su sklapani aneksi ugovora suprotno članu 46. Zakona o javnim nabavkama gdje je propisano da se kod provođenja nabavki putem konkurentskog zahtjeva može ponuditi samo jedna cijena koja se nakon dostavljanja ponude ne može mijenjati i isto tako o ponuđenoj cijeni se u tom slučaju ne pregovara.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. Upravljanje i rukovođenje

Upravljačka funkcija u Poduzeću u periodu od prošle revizije do kraja poslovne 2005. godine, koja je predmet revizije se nije izmjenila niti u jednom segmentu. Naime, u Poduzeću nisu imenovani Upravni odbor i Nadzorni odbor, što nije sukladno Zakonu o gospodarskim društvima. Ove funkcije u dosadašnjoj praksi obnaša Skupština Grada Mostara, ali kako smo se uvjerali u tijeku revizije to nije dostatno. Ovi problemi nisu u direktnoj nadležnosti Uprave i u direktnoj su nadležnosti osnivača Grada Mostara.

Kao sastavni dio navedenih problema je i problem Uprave koja je u nedefinisanom mandatu i članovi Uprave su naslijeđe iz prošlog perioda. Poduzeće zastupa direktor i izvršni direktor koji su ovlašteni za zastupanje, organiziranje rada i rukovođenje poslovanjem, zastupanje i predstavljanje Poduzeća.

Nepostojanje Upravnog odbora i Nadzornog odbora, kao i nedefiniran mandat Uprave su osnovni uzrok da se izrađeni i predloženi planovi iz godine u godinu u konačnici nikad ne usvoje od nadležnih institucija i na taj način ozvaniče tekući i strateški ciljevi poslovanja i razvoja Poduzeća. Za razliku od svih prethodnih godina, uprava je pripremila nacrt plana za 2005. godinu i uputila ga u dalju proceduru. Međutim, taj nacrt plana ponovo nije usvojen od nadležnih organa. Iz svega navedenog se može zaključiti da ne postoji ni adekvatan nadzor nad poslovanjem Poduzeća, koji bi bio garancija za sprečavanje nastajanja nepravilnosti u istom.

Preporuka osnivaču:

- **Da osnivač u što kraćem roku imenuje organe upravljanja Upravni odbor i Nadzorni odbor sukladno Zakonu o javnim poduzećima kako bi se obezbijedilo zakonito poslovanje Poduzeća.**

5.2. Finansijski plan i planiranje poslovnih aktivnosti

Prema Zakonu o gospodarskim poduzećima postoji obveza donošenja godišnjih planova. U odnosu na prošlu reviziju kada godišnji plan nije predložen od strane Uprave niti usvojen od nadležnih organa, plan za 2005. godinu je izrađen i predložen, ali i dalje nije usvojen. Iz ove činjenice proizilazi da je iznos ukupnih troškova od 10,5 mil. u 2005. godini iskazan u financijskim izvješćima opet utrošen bez usvojenog plana.

Ova činjenica najbolje ilustrira da u Poduzeću ne postoji sistemski pristup u poslovanju i da se isto odvija bez postavljenih strateških ciljeva i planskih okvira.

Preporuka osnivaču:

- **Da osnivač u što kraćem roku putem imenovanja organa upravljanja Upravnog odbora i Nadzornog odbora sukladno Zakonu o javnim poduzećima riješi problem usvajanja planova u cilju postavljanja strateških i planskih okvira za zakonito poslovanje Poduzeća.**

5.3. Prihodi

Na dan 31.12.2005. godine u financijskim izvješćima su iskazani ukupni prihodi u iznosu od 10.546.659 KM što je u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 10.965.121 KM manje za 4%. Isti su iskazani sukladno računovodstvenim standardima u momentu njihovog nastajanja.

Ukupno iskazani prihodi po vrsti se sastoje iz:

Prihod	2005. god.	2004.god.	Index
Prihod od vode	7.357.782	6.500.356	113,19
Prihod od usluga	1.517.596	1.645.827	92,20
Prihod od financiranja	18.243	1.745.468	1,04
Ostali prihodi	1.653.038	1.073.470	153,99
UKUPNO:	10.546.659	10.965.121	96,18

Kako se vidi iz pokazatelja u odnosu na prethodnu godinu najveće odstupanje je kod prihoda od financiranja, a razlog su pozitivne tečajne razlike po IDA kreditu koje su ostvarene u 2004. godini po implementaciji projekata čija implementacija je završena u 2005. godini, tako da su i tečajne razlike puno manje u odnosu na 2004. godinu.

Povećanje na poziciji ostalih prihoda je ostvareno zbog naplaćenih otpisanih tražbina od kupaca iz prethodnih godina u iznosu od 136.008 KM i prihoda iz proteklih godina u iznosu od 439.457 KM, a ova pozicija se sastoji još od prihoda od interne realizacije 991.132 KM i prihoda od suglasnosti na priključke na mrežu 36.797 KM.

Prihodi od fakturirane isporučene vode u 2005. godini iznose 7.357.781 KM i sastoje od isporučene vode domaćinstvima u iznosu od 3.508.899 KM i industriji 3.848.882 KM. Od ukupno fakturirane vode naplaćeno je od domaćinstava 2.525.888 KM i od industrije 2.329.652 KM što ukupno čini 4.855.540 KM ili izraženo u procentima 66% od ukupno fakturirane vode što je veći procenat naplate u odnosu na 2004. godinu za 23%. I pored povećanja naplate prihoda u odnosu na 2004. godinu i dalje je izražen mali procenat naplate ukupno fakturiranih prihoda.

Odgovorne osobe su nam potvrdile da su u Poduzeću i dalje izraženi veliki gubici u proizvedenoj vodi, kao posljedica starosti cjevovoda i ratnih oštećenja što je pod stalnim nadzorom tehničkog sektora, ali da se intenzivno radi na sanaciji vodovodne mreže i ugradnji vodomjera financirane iz IDA kredita koje su pod nadzorom međunarodne revizije po zahtjevu Svjetske banke, što je dovelo do povećanja broja registriranih potrošača i ukupno do smanjenja fizičkih i administrativnih gubitaka

Preporuka upravi:

- **Da uprava poduzme dodatne mjere kako bi povećanje stepena naplate od 23% u 2005. godini u odnosu na 2004. godinu podigla na još veći nivo koristeći sve zakonom propisane mjere koje im stoje na raspolaganju.**

5.4. Rashodi

Ukupno iskazani rashodi na dan 31.12.2005. godine u financijskim izvješćima iznose 10.487.238 KM što je u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 10.940.303 KM manje za 4%.

Ukupno iskazani rashodi u financijskim izvješćima sastoje se od:

Rashod	2005. god.	2004.god.	Index
Troškovi sirovina i materijala i rezervnih dijelova	463.805	773.652	59,95
Troškovi električne energije	924.378	845.313	109,35
Amortizacija	993.141	923.647	107,52
Troškovi zaposlenih	4.216.576	3.979.185	105,96
Ostali troškovi zaposlenih	628.542	525.796	119,54
Ukalkulisana rezervisanja za rizike	0	646.000	0
Otpis nenaplaćenih tražbina	1.434.408	798.418	179,65
Ostali rashodi	1.826.388	2.448.292	74,59
UKUPNO:	10.487.238	10.940.303	95,85

Najznačajniji rashodi se odnose na:

Amortizacija u iznosu od 993.141 KM je obračunati iznos na stalna sredstva po umanjenim stopama iz nomenklature 0,75% od propisanog iznosa po Odluci direktora broj: U-659/02 od 26.09.2002. godine.

Troškovi zaposlenih u iznosu od 4.216.576 KM se odnose na obračunate plaće i doprinose za 2005. godinu u RJ 1 i RJ 2. Na RJ 2 od ovog ukupnog iznosa se odnosi 1.696.386 KM i kako smo konstatirali u prethodnoj reviziji obračunavaju se i uplaćuju sukladno propisima svi pripadajući porezi i doprinosi. Razlika u iznosu od 2.520.190 KM se odnosi na RJ 1 gdje uplate pripadajućih poreza i doprinosa nisu sukladne zakonskim propisima, a kako smo to konstatirali i u prethodnoj reviziji. Naime, porezi i doprinosi se obračunavaju i evidentiraju sukladno propisima, ali uplate se vrše na iznos minimalne plaće čija osnovica u zadnjem mjesecu 2005. godine je iznosila 312 KM. Pravilnik za obračun plaća je jedinstven, ali se obračun ne vrši na jednom mjestu. U narednoj tabeli je iskazan obračun, uplata i razlike koje predstavljaju neuplaćene poreze i doprinose na plaće za 2005. godinu u RJ 1 kako slijedi:

Naziv	Obračunato	Uplaćeni	Razlika
Neto plaće	1.491.502	1.491.502	0
Porez na plaću	74.575	29.145	45.430
MIO	526.411	202.987	323.423
Zdravstvo	372.875	143.726	229.149
Nezaposleni	54.828	21.304	33.524
UKUPNO:	2.520.190	1.888.664	631.526

Otpis nenaplaćenih tražbina u iznosu od 1.434.408 KM se odnosi na otpisane tražbine sukladno internim procedurama u RJ 1 i manji dio na otpise po obavljenom popisu u RJ 1 i RJ 2. Otpis tražbina se vrši tako što se dva puta godišnje sve što je fakturirano za taj period a nije naplaćeno rashoduje, a po naplati onog što je u prethodnom periodu rashodovano to se oprihoduje. Ovakva praksa ne postoji u RJ 2 iz razloga što se nikako ne vrši ispravka tražbina. Ovaj problem je još veći ako se uzme u obzir činjenica da se prilikom vršenja ovih radnji ne vodi računa o priznavanju neutuženih tražbina u poreznom bilansu.

Ostali rashodi u iznosu od 1.826.388 KM se najvećim dijelom odnose na usluge na izradi i doradi učinaka, usluge održavanja, naknada za privremene i povremene poslove, porez koji ne zavisi od poslovnog rezultata i takse. Na pojedinim od ovih pozicija odabrali smo uzorke kako slijedi:

- Za porez koji ne zavisi od poslovnog rezultata smo uočili da je u RJ 2 ovaj iznos neuobičajeno veći od iznosa u RJ 1. Utvrdili smo razloge kako slijedi. U RJ 1 se vodna naknada obračunava sukladno računovodstvenim propisima na način da se na iznos realizacije obračunavaju vodne naknade i za isti iznos umanjuje realizacija tako da je stvaran iznos obveza za vodne naknade iskazan na poziciji obveza. U RJ 2 se za stvorene obveze za vodne naknade ne umanjuje realizacija nego se iste knjiže na troškove poreza koji ne zavise od poslovnog rezultata.

Preporuka upravi:

- **Da uprava promjeni svoju politiku u obračunu i uplati doprinosa na plaće i uskladi je sa zakonskim propisima.**
- **Da uprava ujednači politiku iskazivanja tražbina i vršenja njihovih ispravki i uskladi ih sa računovodstvenim standardima.**

5.5. Obveze

Na dan 31.12.2005. godine u financijskim izvješćima ukupno iskazane obveze iznose 37.289.580 KM što je u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 31.897.071 KM veće za 16%. U ovom ukupnom iznosu sadržane su dugoročne obveze u iznosu od 21.891.270 KM i kratkoročne obveze u iznosu od 15.398.310 KM.

Dugoročne obveze se sastoje od:

Naziv obveze	2005. god.	2004.god.	Index
Kredit svjetske banke	20.898.155	14.942.403	139,85
Kuvajtski kredit (2 vozila WOMA)	223.687	241.239	92,72
Ostali dugoročni krediti	11.948	16.538	72,24
Ostale dugoročne obveze LIZING	55.767	7.862	709,32
Dugoročna razgranič. i rezervisanja	701.713	2.804.958	25,01
UKUPNO:	21.891.270	18.013.000	121,53

Kredit svjetske banke u iznosu od 20.898.155 KM se odnosi na sredstva koja su Poduzeću odobrena 25.10.2000. godine i implemtirana na osnovu ugovora između Bosne i Hercegovine koju je zastupalo Ministarstvo Vanjske trgovine i ekonomskih odnosa i Međunarodne razvojne organizacije IDA. Kredit je realiziran uz kamatnu stopu 0,75% i polugodišnjim anuitetima sa grejs periodom 10 godina, tako da se obveze po ovom kreditu nisu još počele realizirati (ne plaća se glavnica niti kamata). S obzirom da je Poduzeće ovaj kredit implementiralo putem Federacije BiH na način da su potrebna sredstva povlačena putem Svjetske banke u Washington-u i ING banke u Beču, kredit je uknjižavan kao obveza na osnovu izvoda navedenih banaka. Kredit je u 2005. godini u cjelosti implementiran pod nadzorom IDA-a i Svjetske banke.

Kuvajtski kredit u iznosu od 223.687 KM odnosi se na nabavku dva specijalna vozila WOMA koje je Poduzeće dobilo putem Investicijske banke Federacije BiH i realiziran je na period od 10 godina uz kamatnu stopu 3,5%, redovno se servisira i bio je predmet prehodne revizije, jer je odobren u 2000. godini.

Ostali dugoročni krediti u iznosu od 11.948 KM su također bili predmet prethodne revizije i odnose se na nabavku službenog automobila u RJ 2.

Ostale dugoročne obveze LIZING u iznosu od 55.767 KM se odnosi na nabavku mini bagera na lizing u RJ 1 na temelju odluke broj: U-734/05 od 09.11.2005. godine koju je donio direktor Poduzeća sukladno izvješću povjerenstva za nabave i zapisnika o ocjeni najpovoljnije ponude.

Dugoročna razgraničenja i rezerviranja u iznosu od 701.713 KM se odnose na:

- Odgođeno priznavanje prihoda po osnovu donacija 548.311 KM.
- Obračunata rezerviranja za kursne razlike 153.402 KM.

Kratkoročne obveze se sastoje od:

Naziv obveze	2005. god.	2004.god.	Index
Dobavljači	6.340.043	6.818.002	92,98
Obveze za plaće	420	130.173	0,32
Porezi	183.298	174.841	104,83
Ostale kratkoročne obveze	180.560	207.623	86,96
Doprinosi i porezi na plaće	7.134.372	5.819.620	122,59
Kratkoročna razgr.i rezerviranja	1.559.617	733.812	212,53
UKUPNO:	15.398.310	13.884.071	110,90

Dobavljači u iznosu od 6.340.043 KM se najvećim dijelom odnose na obveze prema Elektrodistribuciji za rad pumpnih stanica na crpilištima u RJ 2. u iznosu od 5.895.682 KM što čini

93% od ukupnih obveza prema dobavljačima. Kako se vidi iz uporednih pokazatelja ove obveze za električnu energiju se odnose na akumulirane obveze iz ranijih perioda.

Porezi u iznosu od 183.298 KM se odnose na neizmirene obveze za poreze na promet proizvoda i usluga i također čine akumulirane obveze iz ranijih perioda, a nastali su iz razloga što se ovi porezi uplaćuju na naplaćenu realizaciju a ne na fakturiranu.

Ostale kratkoročne obveze u iznosu od 180.560 KM se odnose na obveze za kamate po zapisniku finansijske policije, koji smo objasnili u prethodnoj reviziji.

Doprinosi i porezi na plaće u iznosu od 7.134.372 KM se odnose na neuplaćene poreze i doprinose na plaće u RJ 1. i u odnosu na prethodnu reviziju po ovom pitanju se ništa nije promijenilo. Naime, porezi i doprinosi na plaće se obračunavaju i uknjižavaju u iznosima obračunatim na stvarno isplaćene neto plaće, a uplaćuju se u iznosima obračunatim na minimalne neto plaće.

Kratkoročna razgraničenja i rezerviranja u iznosu od 1.559.617 KM se odnose na:

- Odgođeno priznavanje prihoda iz donacija materijala 1.080.166 KM.
- Hercegovina osiguranje koje je također knjiženo kao odgođeni prihod u iznosu 479.451 KM (po preporukama iz prethodne revizije nije izvršeno utuživanje i dalje postoji mogućnost zastare).

Preporuka osnivaču i upravi:

- **Da uprava u suradnji sa osnivačem uloži napore za rješavanje nagomilanih obveza za neuplaćene poreze i doprinose na plaće.**
- **Da uprava u suradnji sa osnivačem uloži napore za rješavanje nagomilanih obveza prema Elektrodistribuciji za utrošenu električnu energiju.**
- **Da uprava u suradnji sa osnivačem uloži napore za rješavanje obveza za porez na promet proizvoda i usluga, obveze za kamate po zapisniku finansijske policije.**

5.6. Tražbine

Na dan 31.12.2005. godine u finansijskim izvješćima ukupne tražbine iskazane su u iznosu od 11.832.189 KM što je u odnosu na prošlu godinu kada su iznosile 10.363.278 KM veće za 14%. Iskazane tražbine se sastoje iz:

Naziv tražbine	2005. god.	2004.god.	Index
Kupci	11.240.749	9.763.865	115,12
Ostale tražbine	517.082	585.590	88,30
Kratkoročna razgraničenja	74.358	13.823	537,92
UKUPNO:	11.832.189	10.363.278	114,17

Kupci u iznosu od 11.240.749 KM se odnose na fakturiranu vodu i usluge pravnim i fizičkim licima. Ovaj iskazani iznos tražbina na poziciji kupaca se sastoji iz tražbina za fakturiranu vodu 9.961.408 KM i fakturirane usluge 1.279.341 KM. Iz tražbina prema pravnim licima smo dalje utvrdili da glavni dio tražbina čine slijedeći potrošači:

Radna jedinica 1		Radna jedinica 2	
Naziv potrošača	Iznos duga	Naziv potrošača	Iznos duga
Soko	4.368.281	Vojska F BiH	370.203
Klinička bolnica	889.285	Hepok	363.763
Vojarna	768.639	Općina Stari grad	206.557
Aluminij	328.883	Grad Mostar	198.461
Studentski centar	112.359	Općina Jugoistok	88.608
UKUPNO:	6.467.447		1.227.592

Kako se vidi iz priložene tabele rješavanjem ovih tražbina Poduzeće bi moglo riješiti glavninu iskazanih ukupnih tražbina. U tom smislu smatramo da uprava i organi upravljanja bez odlaganja,

trebaju poduzeti odgovarajuće mjere koje im stoje na raspolaganju kako bi se ovi problemi, ali i oni koji su vezani za tražbine prema domaćinstvima, a nagomilavaju se riješili.

Ostale tražbine u ukupnom iznosu od 517.082 KM najvećim dijelom se odnose na sumnjive i sporne tražbine prema Hercegovina osiguranju u iznosu od 479.452 KM, koje su bile predmet prethodne revizije, za koje smo u istoj dali preporuke i po kojima uprava nije ništa poduzela sukladno datim preporukama.

Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 74.358 KM se odnose na unaprijed plaćene troškove koji su se mogli predvidjeti, a kao razlog za ta knjiženja u Poduzeću su naveli uvođenje PDV-a.

Preporuka upravi:

- **Da uprava poduzme sve raspoložive mjere koje joj po zakonskim propisima stoje na raspolaganju u cilju poboljšanja situacije po iskazanim tražbinama i naplate istih.**

5.7. Stalna sredstva

Na dan 31.12.2005. godine u financijskim izvješćima ukupno iskazana stalna sredstva po nabavnoj vrijednosti iznose 44.104.270 KM što je više u odnosu na prošlu godinu kada je nabavna vrijednost stalnih sredstava iznosila 38.011.200 KM.

Struktura stalnih sredstava je iskazana kako slijedi:

Naziv stalnog sredstva	Nabavna Vrijednost 01.01.2005.	Nabavna Vrijednost 31.12.2005.	Amortizacija Za 2005.	Ukupno Ispravka i Rashodovanje	Neto Vrijednost 31.12.2005.
Građevinski objekti	21.144.758	23.267.165	443.102	9.384.835	13.882.330
Zemljište	390.175	390.175	-	-	390.175
Oprema	8.263.521	8.540.482	487.342	5.516.457	3.024.025
Investicije u tijeku	5.821.819	9.417.501	-	-	9.417.501
Nematerijalna ulaganja	433.775	504.705	62.698	62.697	442.008
Ostala stalna sredstva	1.957.152	1.984.242	-	-	1.984.242
UKUPNO:	38.011.200	44.104.270	993.142	14.963.989	29.140.281

Razliku između stanja 31.12.2005. godine i 01.01.2005. godine u iznosu 6.093.070 KM čini:

- Nabavke izvršene u 2005. godini u ukupnom iznosu 6.448.199 KM,
- Rashodovanje (umanjenje) po obavljenom popisu na dan 31.12.2005. godine 415.138 KM,
- Aktiviranje investicija u tijeku 60.009 KM.

Nabavke stalnih sredstava koje su izvršene u 2005. godini u iznosu od 6.448.199 KM se sastoje iz nabavki koje su izvršene iz vlastitih sredstava u iznosu od 212.594 KM i sredstava iz kredita u iznosu od 6.235.605 KM. Struktura ukupno nabavljenih stalnih sredstava je:

Opis	Iznos
Građevinski objekti	2.126.950
Oprema	687.557
Investicije	3.595.682
Nematerijalna sredstva	10.920
Ostala stalna sredstva	27.090
UKUPNO:	6.448.199

Nabavke stalnih sredstava koje su izvršene iz sredstava kredita su obavljane pod nadzorom međunarodne zajednice i međunarodne revizije i nismo ih revidirali.

Izvršen je popis stalnih sredstava na dan 31.12.2005. godine. Iz popisa koji je obavljen kao i iz finansijskih izvješća utvrdili smo da stanovi nisu isknjiženi iz razloga što nedostaje odluka organa upravljanja i pored činjenice što je kompletna procedura prodaje završena.

U tijeku revizije smo izvršili uvid u procedure nabavke stalnih sredstava u RJ 1 koje su izvršene iz vlastitih izvora. Odabrali smo tri uzorka i utvrdili da procedure Zakona o javnim nabavkama nisu ispoštovane u potpunosti kod dva uzorka:

- Kod sanacije skladišta Čekrk je vrijednost ponuđenih i ugovorenih radova bila 26.319,00 KM, međutim kod ispostavljanja okončane situacije je ta vrijednost bila 36.016,08 KM. Ova nabavka je vršena konkurentskim zahtjevom za dostavljanje ponuda gdje je prema Zakonu o javnim nabavkama u članu 46. propisano da svaki ponuđač može ponuditi samo jednu cijenu koju nakon dostavljanja ne može mijenjati niti se o ponuđenoj cijeni može pregovarati tako da se nije mogao sklopiti ni anex ugovora nego se procedura morala ponoviti.
- Kod nabavke i instaliranja elektro kabala za digipitor HUM je ponuđena cijena od strane ponuđača u iznosu od 6.025,00 KM, ugovoren je iznos od 6.815,00 KM, a ispostavljena je faktura koja je i plaćena na iznos od 7.215,00 KM. Nije jasno što je ugovoren iznos različit od onog koji je ponuđen. I ovdje kao i u prethodnom slučaju nije moglo doći do sklapanja anexa ugovora, a kako smo to objasnili.

Preporuka upravi:

- **Da uprava kod provođenja javnih nabavki u potpunosti poštuje Zakon o javnim nabavkama kako se nepravilnosti koje smo utvrdili tijekom ove revizije nebi ponavljale.**
- **Da uprava u suradnji sa osnivačem obezbijedi da se stanovi isknjiže iz finansijskih izvješća.**

KOMENTAR

Uprava «Vodovod» društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar se u ostavljenom roku očitovala na nacrt Izvješća i u cijelosti bez primjedbi prihvatila naše nalaze i preporuke. S obzirom na navedeno svi nalazi i preporuke kao i mišljenje koje je dato u nacrtu Izvješća u konačnoj verziji ostaju neizmjenjeni.

Viši revizor

Ismeta Junuzović

Revizor

Fuad Velić